

8 pags

Batavia, den 23sten November 1932.

No. 1886/K-6.

Onderwerp:

Vergadering van Arabieren
te Batavia.

Ik heb de eer, Uwer Excellentie eerbiedig te berichten, dat op Zondag 20 November jl. te Batavia eene vergadering van Arabieren heeft plaats gevonden, ter herdenking van het historische feit, dat de naam van het "Koninkrijk van Hidjaaz, Nedjd en Onderhoorigheden" veranderd is in dien van het "Sa'oedische-Arabische Koninkrijk".

Over deze naamsverandering en hare politieke beteekenis heeft de Zaakgelastigde der Nederlanden te Djeddah bericht in zijne brieven van 22 September 1932 No.837/P-192, 27 September 1932 No.854/P-193, en 20 October 1932 No.908/P-203.

Het blijkt thans, dat eene bepaalde groep van Arabieren hier te lande, nl. zij die vereenigd zijn in den "Al-Irsjaad"-bond, deze naamsverandering van het rijk van Koning Ibn Sa'oed hebben aangegrepen om hunne sympathie voor zijne regering en voor de Wahhabietische beginselen waarop zij gegrond is, tot uiting te brengen.

Meermalen is er dezerzijds gelegenheid geweest, sinds de uitbreiding van de macht der Wahhabieten over den Hidjaaz en de vestiging van het gezag van Koning Ibn Sa'oed over de

Aan

Zijne Excellentie den Gouverneur-Generaal
van N e d e r l a n d s c h - I n d i ë.

Heilige Steden (1927), om te wijzen op de bewondering en toegenegenheid, welke de "Al-Irsjaad"-lieden en met name de grijze leider der "Al-Irsjaad"-beweging, Ahmad Soerkatī, den Wahhabietischen Koning toedragen. Tevens is daarbij dan gewaarschuwd tegen de voor de hand liggende, maar simplistische gevolgtrekking, dat "Al-Irsjaad" een voorpost zou zijn, hier te lande, van de regeering van Ibn Sa'oad, of dat de godsdienstige beginselen van Ahmad Soerkatī en de zijnen gelijk en gelijkvormig zouden zijn aan de Wahhabietische leer. De vergadering van 20 dezer zou aan dat simplisme nieuw voedsel kunnen geven; ook zou het, op zich zelf merkwaardige feit, dat de oud-P.S.I.I.-leider, Hadji A.Salim, op de onderwerpelijke vergadering eene spreekbeurt vervulde, opnieuw aanleiding kunnen geven tot het vermoeden, dat er een politieke band zou bestaan tusschen "Al-Irsjaad" en de groep van Hadji A.Salim. Geestelijke verwantschap is er onloochenbaar; in mijn brief van 14 October 1927 No. I/385 Geheim Eigenhandig, gericht aan den Gouverneur van West-Java, schreef ik aldus over het verband tusschen Ahmad Soerkatī en Hadji A.Salim c.s.: "hun strijd gaat voor een deel tegen dezelfde denkbeelden, vooroordeelen en toestanden in de Mohammedaansche wereld, zij streven, elk op zijne wijze, naar de oplossing van dezelfde problemen, den godsdienst rakende, zoodat, bij alle verschil van sentiment en strijdwijze, zij één zijn als Mohammedaansche "réformateurs"".

Behalve het reformatorische karakter, dat aan de "Al-Irsjaad"-beweging eigen is, kwam op deze vergadering óók naar voren, hoezeer men zich in de "Al-Irsjaad"-kringen verheugt over de nieuwe machtsuitbreiding van Koning Ibn Sa'oad, blij-

kende uit de vereeniging van de deelen zijns rijks. Men beschouwt blijkbaar den nieuwen naam, het "Arabische Koninkrijk", als de inleiding tot eene nieuwe aera, waarin de Arabieren eene nationale eenheid zullen vormen onder leiding der "Sa'oedische" dynastie.

Thans moge een kort overzicht volgen van het verloop der bewuste vergadering, en van de gehouden redevoeringen.

De vergadering werd geleid door den bekenden Bataviaschen Arabier 'Alī bin 'Abd-Allāh bin Harharah, groot bewonderaar van Ahmad Soerkatī, vroeger voorzitter van de reformistische vereeniging "Izhār al-Ḥaqq" te Batavia, daarna autoverhuurder in Hidjaaz, thans hoofd van de "Al-Irsjaad"-school te Petodjo, Batavia. De bijeenkomst werd ook in zijn schoolgebouw gehouden. Op enkele Inlandsche belangstellenden na waren de vergaderden allen Arabieren, en wel, naar zich laat vermoeden, aanhangers van "Al-Irsjaad". Geen "Sajjid" vertoonde zich in dit convent van de "Sjech"s.

Plechtig las de heer Ahmad Soerkatī, die bij de door hem gestichte vereeniging den post van adviseur inneemt, den Arabischen tekst der proclamatie voor, waarbij de verandering van den naam "Koninkrijk van Hidjaaz, Nedjd en Onderhoorigheden" in dien van het "Saoedische-Arabische Koninkrijk" is afgekondigd. Daarna lichtte de heer Soeltān bin Ghālib bin Tabī', eveneens in het Arabisch, de proclamatie toe in hare historische en staatkundige beteekenis, den nadruk leggende op het feit, dat deze naamsverandering tevens de éénwording van de bevolkingen van Nedjd en Hidjaaz inleidt. Er zijn voortaan geen "Nadjdijjān" (bewoners van Nedjd) en geen "Hidjāzijjān" (bewoners van Hidjaaz) meer, maar alléén "'Arabijjān"

(Arabieren).

Ten overvloede werden èn proclamatie èn toelichting nog kortelijk in het Maleisch weergegeven. Eenige malen werd de vergadering uitgenoodigd om de kreet: "jahjā al-malik 'Abd al-'Azīz" (leve Koning 'Abd al-'Azīz) aan te heffen.

Daarna hield de heer Salim, op uitnoodiging, eene lange redevoering in het Maleisch. Deze rede was merkwaardig, ten eerste, omdat eruit bleek, hoezeer men in de reformistische kringen waartoe èn de heer Salim èn de lieden van "Al-Irsjaad" behooren, Koning Ibn Sa'oad beschouwt als den baanbreker van eene nieuwe periode in de geschiedenis van den Islam, ten tweede, wjl de redenaar er blijkbaar naar streefde, te wijzen op hetgeen in den strijd der godgeleerde meeningen "Al-Irsjaad" en Wahhabietendom verbindt, niet op hetgeen deze richtingen scheidt. Zoo werd de opsomming van Koning Ibn Sa'oad's verdiensten voor den godsdienst tevens eene uiteenzetting van de godgeleerde controversen die "Al-Irsjaad" en Wahhabietendom vereenigen. Eindelijk onderscheidde de redevoering zich nog door overvloedigen lof, die aan het Arabische volkskarakter werd toegezwaard, en dat deze lof niet te onpas was aangebracht, bleek uit het aantal gewichtige knikken van gebaarde hoofden en de vele overtuigde "āmīn's" (= amen! amen!) gedurende de rede.

Hadji Salim begon met verschooning te vragen, dat hij, die géén Arabier en ook géén lid van de "Al-Irsjaad"-vereening was, in deze bijeenkomst van "Al-Irsjaad"-Arabieren het woord voerde. Maar als oprecht bewonderaar van Koning 'Abd al-'Azīz bin 'Abd al-Rahmān al-Faiṣal al-Sa'oad (aldus de volle naam des Konings, die telkens, op statige wijze, in

zijn geheel werd herhaald), vierde hij met blijdschap dit Arabische feest mede. De Arabieren zijn het volk, dat uitverkoren is geweest om de hoogste goddelijke openbaring, den Koran, te ontvangen. Zij hebben zich die ontzaglijke onderscheiding waardig gemaakt door hunne twee kenschetsende eigenschappen : eergevoel en dapperheid. De Arabieren hebben onder de volken de hoogste opvatting van eer ontwikkeld, en tevens is hunne geschiedenis doortrokken van bewijzen hunner weergalooze dapperheid. De Profeet gaf in zijn leven het voorbeeld van de hoogste ridderlijkheid en den hoogsten persoonlijken moed. Na hem hebben vele voorvechters van den Islam getoond, die edele eigenschappen te bezitten, de beroemdste voorbeelden uit den nieuweren tijd zijn de Algerijnsche held Abd El Kader en de Marokkaan Abdel Krim. Koning 'Abd al-'Azīz bin 'Abd al-Rahmān al-Faiṣal al-Sa'oad is de Arabische held van het oogenblik, in hem zijn de edelste hoedanigheden van het Arabische ras vertegenwoordigd.

De nieuwe naam, "het Arabische koninkrijk", heeft diepe beteekenis voor de eenheid der Arabieren. Zoo ver is de verdeeldheid gevorderd, dat de Arabieren van Hadramaut geene aanspraak maken op den naam van Arabieren, maar slechts op dien van Hadramieten, gelijk de Arabieren van Mekka zich Mekkanen, die van Syrië Syriërs, die van Irak Irakiërs noemen. Onderlinge naijver, verdachtmaking en minachting zijn het gevolg geweest. "Het Arabische koninkrijk" vestigt weer de aandacht op de saamhoorigheid van Hidjaziërs en Nedjdiërs.

"Het Sa'oadische koninkrijk" mag het nieuwe rijk met recht heeten, want geene dynastie heeft zich èn voor het Arabische volk èn voor den Islam zóó verdienstelijk gemaakt

als het Huis van Mohammed ibn Sa'oed. Spr. schetste hierop de opkomst van dit Huis in de 18de eeuw, zijn ijveren tegen de verbastering van den Islam, de verovering van de Heilige Steden in het begin der 19de eeuw, en den heldhaftigen strijd tegen de Turken onder Mohammed Ali.

Daar dit gedeelte sterk den indruk maakte aan Europeesche bronnen te zijn ontleend (Hadji Salim is een ijverig lezer van Europeesche werken over den Islam), kan het hier verder worden voorbijgegaan.

Belangrijker was de schets, die spr. gaf van de godsdienstige hervormingen der Wahhabieten, vooral ook doordat hij eenige van die hervormingen onvermeld liet. Hij legde den nadruk op het tegengaan van de vereering van graven en van heiligen, beide in strijd met de voorschriften van den godsdienst, en hij gispte, onder zichtbare instemming der vergadering, de dwaasheid van veel geld uit te geven voor de kleeding en de huisvesting van doden, voor wie men zelfs dure godsdienstige maaltijden aanricht, terwijl men voor de levenden nauwelijks voedsel en kleeding en huisvesting over heeft. Ook prees hij de Wahhabieten voor het herstel van het echt Moslimsche beginsel der volstrekte gelijkheid van alle geloovigen, welk beginsel in den loop der eeuwen verloren was gegaan. Vervolgens behandelde spr. het vraagstuk van de vier rechtsscholen, hare onderlinge verhouding, haar gezag in de Moslimsche wereld, en het standpunt der Wahhabieten daartegenover. Dan wees spr. op de veelsoortige vreemde invloeden, die in den loop der geschiedenis op den Islam gewerkt hebben: Jodendom, Christendom, Parsisme, Grieksche wijsbegeerte. In het stelsel van Al-Ghazali zijn

MADE IN U.S.A.
BOND

al deze vreemde invloeden gerecipieerd, en dit stelsel heeft eeuwenlang voor de zuivere Moslimsche waarheid gegolden. Daarom is van zoo groote beteekenis geweest het optreden van een hervormer als Ibn Taimijjah, die den Islam van al die vreemde elementen gezuiverd heeft en die, nog eeuwen na zijn dood, een anderen grooten hervormer bezielde heeft : Mohammad ibn 'Abd al-Wahhāb. Van hem is de beweging der Wahhabieten uitgegaan, die ter overwinning is geholpen door het Huis van Ibn Sa'oad. Men heeft den Wahhabieten van ruim honderd jaar geleden verweten, dat zij ruw en wreed zijn opgetreden tegen ketterijen en ketteren; het zij zoo. De Wahhabieten van Koning 'Abd al-'Azīz bin 'Abd al-Rahmān bin Faiṣal bin Sa'oad zijn heel anders, en, gelijk men het tegenwoordige Fransche volk niet verantwoordelijk mag stellen voor de gruweldaden der Omwenteling van 1789, evenmin zijn de huidige, verdraagzame Wahhabieten verantwoordelijk voor de daden hunner voorvaderen. Een feit is, dat de Wahhabietische regeering van tegenwoordig niemand verhindert in de uitoefening van zijne godsdienstplichten; alle pelgrims van hier uit de laatste vijf jaar kunnen dit getuigen.

De verdraagzame houding der Wahhabieten aan den éénen kant, hun ijver voor de zuivere belijdenis van den godsdienst aan den anderen, zijn waarborgen dat de belangen van den geheelen Islam bij hen veilig zijn. "Met de stichting van het Arabisch-Sa'oadische koninkrijk is een nieuw tijdvak geopend".

Nog eens: deze eenzijdige verheerlijking van het rijk der Wahhabieten is te nemen cum grano salis. Noch Hadji Salim, noch "Al-Irsjaad" als één geheel, beamen de Wahhabietische leer, maar zij beschouwen het Arabisch-Sa'oadische koninkrijk als hun bondgenoot, niet enkel om geestelijke ver-

wantschap, maar ook — en hier komt het politieke karakter van deze vergadering te voorschijn — vanwege de vijandschap die hunne politieke en godsdienstige tegenstanders, de Alawiedische Sadjids hier te lande, aan het bewind van Ibn Sa'oud toedragen. Daarom was deze vergadering, waarin van tegenstellingen hier te lande niet gerept werd, in werkelijkheid eene, zij het ook alleszins toelaatbare demonstratie.

Me. De Adviseur voor Inlandsche Zaken,
(w.g.) E. Gobée.